

Factsheet

SCHOLEKSTER

op het dak

Eieren leggen	Broeden	Jongen vliegvlug na
Max. 4 dagen	24 - 27 dagen	28 dagen
<i>Minimaal 56 dagen van eileg tot vliegende jongen</i>		

KALENDER

Scholeksters zijn opvallende, luidruchtige vogels. Van oorsprong zijn het vogels van de kust, in Nederland ook van het boerenland. In toenemende mate vestigen scholeksters zich op platte daken in het stedelijk gebied. Waarschijnlijk omdat het broeden op een dak veiliger en vaker succesvol is.

**Half februari -
begin april**
Aankomstfase

Hendrik van Kampen

- Aankomst in het stedelijk gebied. Eerst in groepen op één verzamelplaats, de 'soos'.
- Een soos ligt meestal langs het water, zoals een kanaaloever of een stijger in een recreatieplas.
- Deze groepen vallen in de loop van de maand maart uiteen en de paren verspreiden zich over de broedplaatsen.

Eind maart - begin juni
Nestfase

Jouke Altenburg

- Scholeksters maken een eenvoudig nest. Het mannetje maakt ondiepe kuiltjes op het dak. Soms versieren ze het nestkuiltje met enkele steentjes, schelpjes, stokjes, steentjes of ganzenkeutels.
- Het vrouwtje kiest vervolgens een kuiltje uit. Zij legt vervolgens elke dag één ei tot het nest, met gemiddeld drie eieren, compleet is.
- Als het laatste ei gelegd is, begint ze met broeden. Zodoende komen de jongen gelijktijdig uit het ei.
- Nesten op daken zijn veilig voor roofdieren, zoals katten en ratten. De meeste scholeksternesten zijn gevonden op een dakhoogte tussen 3 en 15 meter.
- Het broeden duurt zo'n vier weken.

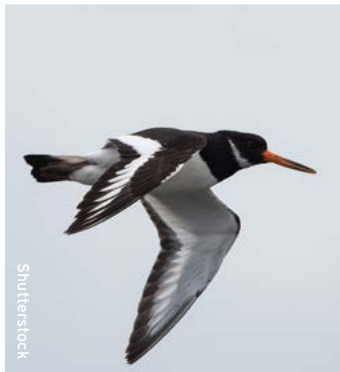
VERVOLG KALENDER

Mei - juli Jongenfase

- Scholeksterkuikens zijn nestvlinders, net als jonge eendjes. Ze hebben meteen al dons en gaan binnen een dag al aan de wandel.
- In tegenstelling tot andere nestvlinders blijven de scholeksterouders hun jongen voeren. Daarvoor vliegen ze van het dak naar in de buurt gelegen veldjes en bermen. Hier zoeken ze wormen en emelten.
- De kuikens blijven nog vier weken afhankelijk van de ouders voor voedsel. De eerste tijd blijven de jongen op het dak, na verloop van tijd springen ze eraf en lopen op straat of gazons. In deze periode zijn ze erg kwetsbaar. Om de kuikens te waarschuwen en om roofdieren weg te jagen roepen de ouders tot het gevaar geweken is.
- Zodra de jongen kunnen vliegen en hun eigen voedsel kunnen vinden, gaan ze hun eigen weg.

Augustus - maart Overwintering

- In de herfst en winter vertrekken scholeksters naar de kustgebieden. Veruit de meesten verblijven in de Waddenzee en de Zeeuwse delta. Sommige gaan verder weg en overwinteren langs de kust van Engeland, Frankrijk of zelfs West-Afrika.
- De vogels zijn geslachtsrijp na tenminste drie jaar (vrouw) en vier jaar (man).
- Dan vestigen ze zich op een geschikte locatie.
- Vaak keren ze terug naar de plek waar ze zijn opgegroeid.
- Nadat ze zich gevestigd hebben, blijft hetzelfde paartje vaak jaren achtereenvolgend terugkomen naar precies dezelfde plek.

Op het dak

Voorbeelden:
www.bouwnatuurinclusief.nl

Meer informatie:
www.scholeksterophetdak.nl

Zie ook maatregelfactsheet:
• Nieuwbouw
• Bedrijventerreinen

- Plaats wat schuilmogelijkheden, zoals kleine rioolbuizen, pallets of een ander afdakje op het dak. Dan kunnen de kuikens schuilen voor hitte en regen, maar zich ook verschuilen voor roofvogels, kraaien en meeuwen.
- Dicht open regenpijpen of andere afvoeren af met een boldraadrooster of een stukje (kippen)gaas. Zo voorkom je dat jongen erin vallen.
- Plaats een ondiepe bak met water op het dak en vul deze tijdens warme dagen geregeld bij.
- Als de ouders van het dak vliegen om voedsel te halen, willen de hongerige kuikens er vaak achteraan lopen. De rand van het dak houdt ze dan tegen. Een iets verhoogde dakrand kan dus nuttig zijn om de kuikens te laten overleven.
- Plan werkzaamheden buiten het broedseizoen.

In de omgeving

- Om te voorkomen dat jongen iets breken bij een sprong van het dak, zijn er twee mogelijkheden. Of je zorgt voor een zachtere landing, bijvoorbeeld door middel van een strook van circa 1 meter om het gebouw met een gazon of planten. Of je plaatst een dakrand of hekje op het dak, zodat de jongen pas weg kunnen als ze (een beetje) kunnen vliegen. Een combinatie van de twee maatregelen kan ook.
- Als de jongen op de grond lopen, hoef je in principe niets meer te doen. De ouder vogels lokken ze naar een veilige plek. Zij houden contact met de jongen en al zijn ze soms afwezig, de jongen raken niet 'verweesd'. Soms lopen ze een klein beetje mank als gevolg van de sprong, meestal herstelt het pootje vanzelf. Alleen als een vogel bijna niet meer kan lopen, of een gebroken vleugel heeft, is het raadzaam de Dierenambulance te bellen.
- Houd daarom in deze weken de kat binnen en roep buren en medebewoners op dat ook te doen.

